

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus primi scena secunda

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1094](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1094)

Πλεῖν ἢ ἵναυτὰ φρεσῦτερ' ἀπέρχμαι.

ΞΑΝΘ. Ὡς τρισηκοδαίμων' ἀρ' ὁ τεράχλι' ἔπσι

20 Ὅν θλίβει μ', τὸ δὲ γελόιον ὄκ' ἐρεῖ;

ΔΙΟΝ. Εἴτ' ἔχ' ὕβρις ταῦτ' ἐπὶ καὶ πολλὴ τρυφή;

Ὅτ' ἐγὼ μὲν ὦν Διόνυσ' υἱὸς Σταμνίης,

Αὐτὸς βαδίζω καὶ ποῖω, τῆτον δ' ὄχῳ,

Ἴνα μὴ ταλαιπωροῖτο, μήδ' ἀχθῶ φέροι;

25 ΞΑΝΘ. Οὐ γὰρ φέρω γῶ; ΔΙΟΝ. Πᾶς φέρεις γῶ, ὅς γ' ὄχαι;

ΞΑΝΘ. Φέρων γὰρ ταυτί. ΔΙΟΝ. Τίνα τρέπον; ΞΑΝΘ. Βαρέως πανυ.

ΔΙΟΝ. Οὐκ ἔν τὸ βάρ' τῆσ' ὅ σὺ φέρεις, ἔν' φέρει;

ΞΑΝΘ. Οὐ δῆσ', ὅ γ' ἔχω γῶ, καὶ φέρω, μὰ τὸ Δί' εἰ.

ΔΙΟΝ. Πᾶς γῶ φέρεις, ὅς γ' αὐτὸς ὕφ' ἐτέρω φέρει;

30 ΞΑΝΘ. Οὐκ οἶδ'. ὁ δ' ὤμ' ἔπσι πίε(ε).

ΔΙΟΝ. Σὺ δ' ἐν, ἐπειδὴ τὸ ὄνον εἰ φῆς σ' ὠφελεῖν,

Ἐν τῷ μέρει σὺ τὸ ὄνον ἀεζύμω φέρε.

ΞΑΝΘ. Οἴμοι κηκοδαίμων. τί γῶ ἐγὼ ὄκ' ἐναυμάχην;

Ἦτ' ἀνὸς σε κωκύνει ἀν' ἐκέλθον μακρά.

35 ΔΙΟΝ. Κατάβα πανῆργε καὶ γῶ ἐγῆς τὸ θύρας

Ἦδ' βαδίζων εἰμι τῆσδ', οἱ ἀρῶτά με

Ἐδὲ τραπέζῳ. Παιδίον, παῦ, ἡμὶ παῦ.

ACTUS PRIMI

ΗΡΑΚΛΗΣ, ΔΙΟΝΥΣΟΣ, ΞΑΝΘΙΑΣ.

Τίς τίω θύρας ἐπάταξεν; ὡς κενταυρικῶς

Ἐνήλασ' ὅστις εἶπέ μοι, τῆτι π' ἴω;

40 ΔΙΟΝ. Ὁ παῖς. ΞΑΝΘ. Τί ὄστιν; ΔΙΟΝ. Οὐκ ἐθευμήθης;

ΞΑΝΘ. Τὸ π';

ΔΙΟΝ. Ὡς σφόδρα μ' ἔδεισε. ΞΑΝΘ. Νῆ Δία, μὴ μαίνοιο γὰρ.

ΗΡ. Οὐτοὶ μὰ τὸ Δῆμητρα δύναμαι μὴ γελᾶν.

Καί

vf. 22. Ἴδιος Σταμνίης] Dicendum erat υἱὸς Διός· sed παρ' ὑπόθεσιν dixit σταμνίης i. e. uicci, quia Bacchus sive Xanthus in urceis conditur. Scholia. Vide quae notavi ad Nubes vf. 1476.

vf. 23. Τῆτον δ' ὄχῳ] Scholia: ὀχέσθαι ποῖω. ipse autem Xanthias ὀχέσθαι.

vf. 27. Ὀν'] Pro ὄν' . Vehitur autem Asino Xanthias, ut Silenus Bacchi famulus, de quo Lucianus

in Deorum Concilio: φαλακρός, σιμὸς πῆν ῥίνα, ἐπὶ ὄνῳ τὰ πολλὰ ὀχέμενος Λυδὸς ἔστ'· Calvus, simis naribus, plerumque super asino equitans Lydus iste.

vf. 32. Ἐν τῷ μέρει] Infra, vf. 494. ἐγὼ δ' ἴσομαι σοὶ σκευφόρος εἰ τῷ μέρει. In Lyfist. vf. 542. ὅπως ἀν εἰ μέρει καὶ ἡμῖς ταῖς φίλαις ξυλλάβομεν. Euripides in Rheso vf. 473. ὡς ἀν μάθωσιν εἰ μέρει παρῶν κακῶς· καὶ ἑῖς ἑσθ' vicissim discant mala perpeti. Idem in Supplicibus

- Plusquam anno senior factus abeo.
- XANTH. O me miserrimum. Ergone humerus hic
 20 Afflictorum quidem, at ridiculum tamen illud non proferet?
 BACCH. Annon haec insolentia est & mera mollitia?
 Quod, cum ego, qui sum Bacchus Stammii F.
 Pedes incedam & delasser, hunc vehi sino,
 Ut aerumnarum sit expers, & onus non ferat.
- 25 XANTH. Annon ergo fero ego? BACCH. Quomodo fers, qui veheris?
 XANTH. Haec inquam ferens. BACCH. Quomodo? XANTH. Aegre admodum.
 BACCH. Num itaque onus hoc, quod tu fers, non asinus fert?
 XANTH. Non sane, quod ego habeo & fero, non, inquam, Jovem testor.
 BACCH. At quomodo fers, qui quidem ab alio feraris?
- 30 XANTH. Nescio; sed humerus tamen iste premitur.
 BACCH. Itaque, quandoquidem tu asinum te juvare negas,
 Invicem tu asinum tollens fertor.
 XANTH. Hei mihi misero! curnam ego praelio navali non interfui?
 Tum certe plorare te longum jussissem.
- 35 BACCH. Descende scelestus; namque prope januam.
 Nunc ambulans incedo hancece, ubi me primum.
 Oportebat divertere. Puer! puer! heus puer!

SCENA SECUNDA.

HERCULES, BACCHUS, XANTHIAS.

- HERC. Quis januam quassavit? quam Centaurice
 Insultavit, quisquis est: dic mihi, hoc quid erat?
- 40 BACCH. Serve. XANTH. Quid est? BACCH. Non animadvertisti? XANTH. Quidnam.
 BACCH. Quam vehementer me timuerit. XANTH. Ita profecto timebat ne-
 infanires.
- HERC. Ita me Ceres amet, ut ego non possum non ridere:

Etfi

cibus vl. 407. δῆμοι δὲ ἀνδρῶν διαδοχῶν ἐν μέρει.
 Populus regnat successione per vices. Alias ἀνὰ μέρος.
 Eurip. in Phoenissis vl. 435. ἄς' αὐτῶν ἀρχὴν αὐθιγῆ
 ἀνὰ μέρος λαβόν' ut ipse regnarent rursus per vices ca-
 pssent regnum. Vid. ad Vesp. 1317. ad Aves vl. 1228.
 ad Lyfistr. 542.

vl. 33. Ἐναυμάχῃ] Si enim interfuisset navali prae-
 lio ad Arginusas, libertatem consecutus fuisset, ut

alii servi, qui ibi interfuerant: sed tunc miser ophthal-
 mia laborabat, ut ipse infra dicit vl. 192. De servis
 libertate tunc donatis Comicus infra, vl. 705. τὸς μὲν
 ναυμαχίσαντας μίαν καὶ Πλαταιῆς εὐθὺς εἶναι, καὶ τὴν
 δέλιον δεσπότης.

vl. 38. Κενταυρικῶς] Pro insolenter, ferociter. Loqui-
 tur Hercules convenienter suae personae; cum Cen-
 tauris enim pugnavit.

- Καί τοι δάκνω γ' ἑμαυτὸν, ἀλλ' ὅμως γελῶ.
 ΔΙΟΝ. ὦ δαιμόνε, πρόσελθε· δέομαι γὰρ τί σε.
 45 ΗΡ. Ἄμ' ἔχ' οἶός τ' εἶμι' ἄποσθησαι τ' γέλων,
 Ὅρῶν λεοντὴν ἔπι κροκωτῶ κειμένῳ.
 Τίς ὁ νῆς; τί κόθορον; ἢ ῥόπαλον ξυψηθέτιον;
 Ποῖ γῆς ἀπεδήμεις; ΔΙΟΝ. Ἐπεβάτθλον Κλεισθένη.
 ΗΡ. Κἀναμαχῆσας; ΔΙΟΝ. Καὶ χαπεδύσαρδι γε ναῦς
 50 Τῶν πολεμίων, ἢ δώδεκ', ἢ τεισκαίδεκα.
 ΗΡ. Σφῶ; ΔΙΟΝ. Νῆ τ' Ἀπόλλω. κατ' ἔγωγ' ἐξηγήσει.
 Καὶ δῆτ' ἔπι τ' νεὸς ἀναγνώσκοντί μοι
 Τίω' Ἀνδρομέδαν πρὸς ἑμαυτὸν, ἐξαίφνης πόθ;
 Τὴν καρδίαν ἐπάταξε, πῶς οἶς σφῶρα;
 55 ΗΡ. Πόθ;
 ΗΡ. Γνωσκός; ΔΙΟΝ. Οὐ δῆτ'. ΗΡ. Ἄμὰ παιδός; ΔΙΟΝ. Οὐδαμῶς.
 ΗΡ. Ἄμ' ἀνδρός; ΔΙΟΝ. Ἀήαταί. ΗΡ. Ζευεγένης Κλεισθένη;
 ΔΙΟΝ. Μὴ σκῶπέ μ', ὦ δελφ'. ἔ γ' ἄλλ' ἔχω κακῶς.
 Τοῖστος ἡμερός με ἀγαλυμαίνε].
 60 ΗΡ. Ποῖός τις; ὦ δελφίδιον. ΔΙΟΝ. Οὐκ ἔχω Φερίσαι.
 Ὅμως γε μὴ τοι σοὶ δι' αἰνυγμῶν ἐρῶ.
 Ἦδη ποτ' ἐπεθύμισαι ἐξαίφνης ἔτνης;
 ΗΡ. Ἐτνης; βαβαιᾶξ, μυριάκις ὦ τῶ βιά.
 ΔΙΟΝ. Ἄγ' ἐκδιδάσκω τὸ σαφές, ἢ τέρα Φερίσω;
 65 ΗΡ. Μὴ δῆτα πῶς ἔτνης γε· πάνυ γ' μαθάνω.
 ΔΙΟΝ. Τοιωτοσί τοίνυν με δαρδάπη πόθ;
 Εὐειπίδα, ἢ ταῦτα ἔ τειθηκός.

Κεῖδεις

vl. 43. Δάκνω γ' ἑμαυτὸν] Linguam aut labra mordet, ne rideat. In Vesps vl. 785. de illo qui impatienter expectat: ἐχί πένων ἀγαμνέις δάκνων σεαυτὸν. Vide notata ad Nubes vl. 1372.

vl. 46. Ἐπί κροκωτῶ] Scholiastes: Διονυσιακὸν φόρημα. Bacchi gestamen. Jul. Pollux Lib. IV. cap. XVIII. ubi agit de vestibus Comicis & Tragicis: ὁ δὲ κροκωτός, ἰμάτιον. Διόνυσος δὲ αὐτὸ ἐχρῆτο. Proprie mulierum est, in Lysistr. vl. 44. κροκωτὰ φορέσαι. Sed quia Bacchus erat formosus, mollis & effoeminatus, similem vestitum gerit. De Agathone, homine delicatulo, in Thesmoph. vl. 143. ποδαπὸς ὁ γύναις, τίς πάτρα, τίς ἡ σολῆ, τίς ἡ παράξισ τῶ βίαι, τίς κλεβίτῃ λαλεῖ κροκωτῶ; — τίς δὲ κατ' ἄτρα καὶ ξίφος κωνωνία;

vl. 47. Ῥόπαλον] Clavam & Leoninam, Herculis insignia, conjunxit cum muliebri veste, quod ridiculum est.

vl. 48. Ἐπεβάτθλον Κλεισθένη] De Clisthene quasi de navi loquitur, quae ita dicta sit; sed Spectatores, qui norant Clisthenem, facile intelligunt, eum tale quid fecisse, quale in Lysistrata se facturos quidam minantur: ἐκ ἐστ' ὅπως ἔ Κλεισθέην βνήσομαι vl. 1097.

vl. 49. Κἀναμαχῆσας] Omnia haec duplicem habent sensum; cum enim loqui videatur de praelio navali, subindicat rem obscenam, ut recte conjicit Hercules mox ubi dicit: Ζευεγένης Κλεισθένη. Clarius infra, etiam allegorice vl. 431. καὶ Καλλιαν δὲ φασὶ πῆπον τ' ἰσπαβίον κῦσθε λεοντὴν ναυμαχίαν ἀνημμένον. Qualis λεοντῆ Baccho etiam magis convenit, quam illa Herculis.

vl. 51. Κατ' ἔγωγ' ἐξηγήσει] Quasi per somnum decertasset praelio navali, cum dormiret cum Clisthene. Nam non ita strenuus manu est Bacchus. Ceterum verba Personis ita tribuenda esse puto hic, ut in Versione feci. Dum enim narrat fortia facta, ab ingenio ipsius abhorrentia, animadvertit somno illa, quam veritati esse similia. tali ingenio est praeditus & Sileus Bacchi famulus, qui apud Euripidem in Cyclope vl. 8. jactat facinus quoddam suum, quod ipsemet cum rem reputat, & ad se redit, nescit annon sit insomnium: Ἐγκέλαδον ἰτέον εἰς μέσον θύων, δορὶ ἐκτενα. φέρ' ἴδω πῶτ' ἰδὼν ὄναρ λίγα; Encladum in medio clypeo percussions, hasta interfeci. Age videam hocne somnium a me visum narro?

vl. 53. Ἀναγνώσκοντί μοι τὴν Ἀνδρομέδαν πρὸς ἑμαυτὸν] —

Et si labra praemordeo, tamen rideo.

BACCH. O bone, accede; nam opera tua indigeo.

45 HERC. Sed non possum dispellere risum,

Quando pellem Leoninam crocoto injectam video.

Quae mens *istorum est*? Quid commercii cothurno & clavae?

Ubi terrarum peregrinatus es? BACCH. Clisthenem inscenderam.

HERC. Et decertasti praelio navali? BACCH. Et quidem naves depressimus

50 Hostium, duodecim, *ni fallor*, aut tredecim.

HERC. Vos ne? BACCH. Per Apollinem juro. deinde ego expergiscebar.

In nave itaque legenti mihi

Apud meipsum Andromedam, subito desiderium

Cor percussit, quam putas vehementer?

55 HERC. Desiderium? quantum? BACCH. Parvum instar Molonis.

HERC. An mulieris *dicis desiderium*? BACCH. Non sane. HERC. Ergo pueri.

BACCH. Nequaquam.

HERC. Ergo viri? BACCH. Attatae! HERC. Concubuisti cum Clisthene?

BACCH. Ne me irrideas, mi frater: enim vero male habeo.

Tale desiderium me discruciat.

60 HERC. Quale, mi frater. BACCH. Non possum dicere.

Attamen per imaginem tibi dicam.

Concupivistine unquam subito pultem?

HERC. Pultem? Papae decies millies in mea vita.

BACCH. Num rem ipsam perspicue edoceo? an cetera dicam?

65 HERC. De pulte quidem nihil amplius dixeris, nam satis intelligo.

BACCH. Tale, inquam, me dilaniat desiderium

Euripidis, idque mortui.

Et

αἰ] Plato Comicus apud Athenaeum I. p. 5. ἰγὰρ δὲ
ἑστῶς ἐν τῇ ἰσχυρίᾳ περὶ διαλεξίαν βέλτερον τὸ βέλτερον
περὶ ἰσχυρίαν. Ego autem hic in solitudine hunc percurrere
volo librum, apud meipsum. Noster in Ecclesiast. vi.
929. ἄνω περὶ ἰσχυρίαν Ἐπιγίνῃ τῶ μὲν φίλων.

vf. 54. Πᾶς οἱ σφόδρα] Alias etiam πᾶς δουκίς; ut
in Nub. vf. 879.

vf. 55. Μικρὸς ἤλικος Μολῶν] Didymus apud Scho-
liastem, duos fuisse Molones ait, alterum histrionem,
alterum λωποδότην grassatorem, quos necesse est magno
corpore fuisse. Dicit autem, desiderium suum tantae
magnitudinis esse, quantae sit corpus Molonis. Sed ironice
dicit, tam parvum; cum contrarium intelligatur;
nam si tam parvum est, ut aequet insignem magnitudi-
nem, non est jam parvum. Alius Scholiastes de
Milone hic esse sermonem putat, qui sine dubio fuit
magnus.

vf. 59. Ἰαερός με διαλυμαίνισα] Idem aliis verbis in
Ecclef. vf. 954. ἀποπῶ δὲ ἔγκλισά μοι τις πῖθός, ὅς
με διαλυμαίνισα ἔχῃ.

vf. 61. Δι' αἰνυγμάτων ἰρῶ] Euripides in Rhefo vf. 754.
ταῖς δὲ ἐν αἰνυγμοῖσι σημαίνῃ κακὰ· σαφῶς γὰρ αὐδᾶ

συμμάχους ἐλωκότας. Haec mala non obscure significat iste;
clare enim dicit socios periisse. Aeschylus in Agamemnone
vf. 1192. σεμνῶσα δὲ εὐκίρ' ἐξ αἰνυγμάτων. Docebo
autem vos non jam per aenigmata. Idem in Choëphoris
vf. 887. ζῶντα τῶν ἐξ αἰνυγμάτων· intellexi didum
etiam ex aenigmatate. Videri potest Nota ad Equit. vf.
196.

vf. 62. Ἐπιθύμῃσας] Per similitudinem indicat Herculi
magnitudinem desiderii sui; quod tam magnum esse dicit,
quam magnum fuerit Herculis desiderium, si quando esu-
raret. Introducitur autem Hercules tanquam nimium vorax
a Poëtis; Comicus in Pace vf. 841. τὰς δ' Ἡρακλῆας τὰς
μάστιγας, καὶ τὰς πενιόντας. Hic in Ranis narrat
ancilla, quo modo is aliquando in penum irruens,
sedecim panes comederit & viginti frustra carniū, &
plurimum salsamentorum, & caseos unum cum corbi-
bus. vid. mox vf. 107.

vf. 64. Ἡ τίρα] Ita Edd. pristinae.

vf. 67. Καὶ πάντα τὰ τεθνηκυῖα] Adeo amat
etiam mortuum Euripidem; ut Plutonis tristia regna,
& locum inamabilem inferorum adire velit illius cau-
sa. Philemon etiam suspendere se volebat, si modo
sciret,

- Κῦδεις γέ μ' ἀν πείσειεν ἀνθρώπων τὸ μὴ οὐκ
 ἔλθειν ἐπ' ἐκείνον. ΗΡ. Πότερον, εἰς Ἄδης κέτω;
 70 ΔΙΟΝ. Καὶ νῆ Δί', εἴ π' γ' ἐστὶν ἐν κρατερῶ.
 ΗΡ. Τί βυλόμην; ΔΙΟΝ. Δίομαι ποιητῆ δεξιῶ.
 Οἱ μὲ γ' οὐκ ἐτ' εἰσὶν, οἱ δ' ὄντες, κακοί.
 ΗΡ. Τί δ'; οὐκ Ἰοφῶν ζῆ; ΔΙΟΝ. Τῆτο γὰρ τοι κ' ἴμοι
 ἔτ' ἐπὶ λοιπὸν ἀγαθὸν εἰ κ' τῆτ' ἄρα.
 75 Οὐ γ' σάφ' οἶδ', ἔδ' αὐτὸ τῆτ' ὅπως ἔχη.
 ΗΡ. Εἴτ' ἔχ' Σοφοκλέα πρῶτερον ὄντ' Εὐειπίδα
 Μέλιαι ἀναγαγεῖν, εἴτ' ἐκείθεν δεῖ σ' ἄγειν;
 ΔΙΟΝ. Οὐ, πρὶν γ' ἀν Ἰοφῶντ' ἀπολαβῶν αὐτὸν μόνον
 Ἄνθ' Σοφοκλέας, ὅ, π' ποιῆ κωδωνίστω.
 80 Κάλως ὁ μὲν γ' Εὐειπίδης, παιστῆρος ὄν,
 Καὶ ξυναποδράται δ' εὐρ' ὀπιχειρήσειέ μοι.
 Ὅ δ' ὀυκοί μ' εἰθάδ', ὀυκοί δ' ἐκεῖ.
 ΗΡ. Ἀγαθὸν δὲ πᾶ ἔαν. ΔΙΟΝ. Ἀπολιπῶν μ' ἀποίχῃ,
 Ἀγαθὸς ποιητῆς, κ' ποθεινὸς τοῖς φίλοις.
 85 ΗΡ. Ποῖ γῆς ὁ τλήμων; ΔΙΟΝ. Ἐς μακάρων βύωχίαν.
 ΗΡ. Ὅ δὲ Ζενοκλῆς; ΔΙΟΝ. Ἐξόλοιτο, νῆ Δία.
 ΗΡ. Πυθάγγελ δὲ; ΖΑΝΘ. Περὶ ἐμῆ δ' ἔδεις λόγος,
 Ἐπιτελομένη τ' ὄμον ἔτασι σφόδρα;
 ΗΡ. Οὐκᾶν ἔτερ' ἔτ' εἰταῦθα μειρακίλλια,
 90 Τραγωδίας ποιῆτα πλεῖν ἢ μύρια,
 Εὐειπίδα πλεῖν ἢ σαδῖω λαλίστερα.
 ΔΙΟΝ. Ἐπιφυλλίδες ταῦτ' ἐπὶ, κ' τωμίλματτα,
 Χελιδόνων μυσσῖα, λωβηταὶ τέχνης,
 Ἄ Φρεῖδα θάπτην, ἦν μόνον χρῆσθόν λάβη,
 95 Ἄπαξ πρῶσθρησαιττα τῆ τραγωδία.

Γόνιμοι

feiret, manes habere sensum, ut Euripidis conspectu
 frui possit: εἰ ταῖς ἀληθείαισιν, inquit, οἱ ποθηκότες
 αἰσθησὶν εἶχον ἀδρεῖς, ὡς φασὶ τινεῖς, ἀπηχόμενοι ἀν,
 ὡς ἰδεῖν Εὐριπίδων. Si revera homines postquam mortui
 sunt, haberent sensum, ut quidam ajunt; suspenderem me,
 ut viderem Euripidem: Talis amor eum tenebat: ut di-
 cit Thomas Magister in Eurip. Vita.

vl. 68. Τὸ μὴ εἶν] Vide Notata ad Nubes vl. 1080.
 vl. 72. Οἱ μὲν γὰρ] Iste versus est ex Oeneo Eu-
 ripidis, ut notavit Scholiastes, qui locum plenius ad-
 ducit: οὐ δ' ὀδ' ἔρημ' ἔνιμαχων ἀπύλλουσα· οἱ μὲν
 γὰρ εἰν ἔτ' εἰσιν, οἱ δ' ὄντες κακοί. Tu autem sic de-
 feris ab auxiliatoribus peris; nam alii eorum non amplius
 sunt, & qui sunt, illi sunt mali.

vl. 73. Ἰοφῶν] Sophoclis filius, qui putabatur Patris
 Tragoedias pro suis venditare; quia ergo Sophoclis

tragoediae laudabantur, Iophontem, qui eas tanquam
 suas proferebat, dicit bonum videri poetam; sed non
 vult affirmare eum revera esse talem. ex Scholiis.

vl. 78. Οὐ, πρὶν γ' ἀν Ἰοφῶνττα] Si Sophocles educere-
 tur ex inferis, plures Fabulas scriberet Iophonti fi-
 lio, quas iste suas diceret esse; ut itaque Bacchus
 possit detegere imposturas Iophontis, & videre an is
 absque patre aliquid scribat; vult Sophoclem apud in-
 feros relinquere. ex Scholiis.

vl. 82. Ὅ δ' εὐκοί μὲν εἰθάδε] Sophocles in A-
 jace vl. 1381. ἔτ' δὲ κακεῖ, κἀνθάδ' ὄν, ἔμοι γὲ ὀ-
 μως ἔχθιστ' ἔσται. Iste vero & illic, & hic mihi pariter
 inuisissimus. Ad quem locum Comicus de Sophocle lo-
 quens, videtur allusisse. in utroque autem de inferis
 & superis sermo est.

vl. 84. Ποθεινὸς τοῖς φίλοις] Euripides in Phoenissis
 vl.

- Et nemo mihi persuadere posset, quin
Eam ad illum. HERC. Num ad inferos deorsum?
70 BACCH. Etiam profecto si quid adhuc est inferius.
HERC. Cujus rei indigens? BACCH. Opus est mihi poeta bono.
Nam tales non sunt amplius, & qui sunt, illi sunt mali.
HERC. Quid? annon Jophon vivit? BACCH. Hoc tamen, & solum
Adhuc superest bonum: si saltem bonum hoc est etiam;
75 Non enim satis scio quomodo id quoque comparatum sit.
HERC. Nonne ergo Sophoclem, qui prior est Euripide,
Sursum es ducturus, si omnino inde aliquem educere debes.
BACCH. Non priusquam Jophontem seducam a patre, & ipsum solum
Absque Sophocle explorem quid (*rerum gerat*) faciat.
80 Praeterea Euripides quidem, homo vaser,
Vel aufugere una huc conaretur:
Ille autem (Sophocles) tam illic quam hic probus.
HERC. Agathon autem ubi est? BACCH. Reliquit me & abiit,
Bonus poeta & amicis desiderabilis.
85 HERC. Quo terrarum miser ille? BACCH. Ad Beatorum epulas.
HERC. Xenocles vero? BACCH. Pereat utique.
HERC. Pythangelus autem? ΧΑΝΤΗ. De me vero nulla fit mentio,
Cui tam valde premitur humerus?
HERC. Annon alii hic sunt adolescentuli,
90 Qui tragoedias faciunt plusquam decies mille,
Euripide plusquam stadio loquaciores?
BACCH. Racemi sunt illi, loquaculi,
Hirundinum musea, contaminatores artis,
Qui gaudio mox emoriuntur, si chorus eorum tantum
95 Semel secunda utatur fortuna in tragoedia.

Ger-

vf. 324. ἢ ποθεινὸς φίλις; ἢ ποθεινὸς φίλος; Quam desideratus amicus, quam desideratus Thebis! Puto autem eum ποθεινὸν dici, quia erat formosus, & habebat amatores; inter quos & Plato erat, ut testatur ejus Epigramma apud Laertium; cujus principium: Τὴν ψυχὴν Ἀγαθὸν φίλον.

vf. 86. Ζενοκλῆς] Carcini Filius, ut testatur ipse Comicus in Theophrast. vf. 447. Ibidem vf. 175. dicit esse malum Poëtam, & malum hominem: ὁ δὲ αὖ Ζενοκλῆς ἄν' ἄλλοις, κακὸς ποίη.

vf. 37. Ποδῆλαιος] Poëta tragicus ignobilis, teste Scholiaste. Indignatur autem servus quod de talibus hominibus loquantur, sui autem rationem non habeant, grave onus tenentis.

vf. 90. Πλατὼ ἢ Σαβῖο καλλιγύρα] In Nubibus vf. 429. ἢ Ἑλλήνων εἰσὶ μὲν λέγειν ἑκάστον σαδίστων ἄριστον.

vf. 93. Χελιδνῶν μουσαία] Ex Euripidis Alcmena dicit esse Scholiastes. Dicit autem eos esse *hirundinum musea*, quia sint loquaces, & barbari. nam hirundo est *garrula*, ut loquitur Virg. IV. Georg. vf. 307. & barbarorum lingua Graecis videtur esse avium voci similis. Herodotus in Euterpe: ἴσως δὲ ἑσθλοτάτη, ἰδούσθαι ἔθεντο πρῶτον φησὶ γάρ. *quandiu autem barbarico sermone utebatur, visa est ipsis loqui instar avis.* Maxime autem *hirundinum* voci assimilant barbaram linguam; quia Procne apud Thracas barbaros dicitur mutata in hirundinem; hinc de Cleophonte, quia non esset Graecus genuinus & barbarissimos admisceret Graeco sermone, infra dicit Comicus vf. 685. ἰσὶ δὲ χελιδνῶν μουσαίαι δεινὸν ἐπιβρύχου θορυμῶν χελιδνῶν, ἀπὸ βελγῶνος ἰζόμενα πύταλον. ubi vide Notam.

- Γόνιμον δὲ ποιητὴν ἂν ἔχῃ θύροις ἔτι
 Ζητῶν ἂν, ὅς τις ῥῆμα γενναῖον λάκοι.
 ΗΡ. Πῶς γόνιμον; ΔΙΟΝ. Ὡδὶ γόνιμον, ὅς τις φθέγγετο
 Τοιστοῖσι πᾶσι παρακεκινδυνωμένον.
 100 Αἰθέρα Διὸς δαμάπουν, ἢ χροῖνε πόδα.
 Ἡ Φρένα μὲν οὐκ ἐθέλωσαν ὁμῶσα κατ' ἱερῶν,
 Γλῶτταν δ' ἔπιπροχῆσασαν ἰδίᾳ τῆ Φρενός.
 ΗΡ. Σὲ δὲ ταῦτ' ἀρέσκει; ΔΙΟΝ. Καὶ μάλα πλεῖν, ἢ μάνομεν.
 ΗΡ. Ἡ μὲν κόβαλλά γ' ἐστίν, ὡς καὶ σοὶ δοκεῖ.
 105 ΔΙΟΝ. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκόν γέν' ἔχεις γ' οἰκίαν.
 ΗΡ. Καὶ μὲν ἀτεχνὰς γε παμπότμερα φαίνετο.
 ΔΙΟΝ. Δειπνεῖν με δίδασκε. ΞΑΝΘ. Περὶ ἐμῶν δ' ἔδεις λόγῳ;
 ΔΙΟΝ. Ἀλλ' ὄντωρ ἔνεκα τίωδε τ' σκεθίω φέρων
 ἦλθον, καὶ σὺ μίμησον, ἵνα μοι τὲς ξένης
 110 Τὲς σὲς φράσειας, εἰ δεοίμην, οἷσι σὺ
 ἔχῃς τὸν, ἠνίκ' ἦλθες ἔπι τῆ Κέρβερον,
 Τύττες φράσον μοι, λιμένας, χροτοπάλια,
 Πορνεῖ, ἀναπαύλας, ἐκτροπὰς, κρήνας, ὄδους,
 Πόλεις, διαίτας, πανδοκλυτείας, ὅππε
 115 Κόρεις ὀλίγοι. ΞΑΝΘ. Περὶ ἐμῶν δ' ἔδεις λόγῳ;
 ΗΡ. Ὡ χέτλιε, πολμήσεις γ' ἵεναί καὶ σὺ γε;
 ΔΙΟΝ. Μηδὲν ἐπὶ πρὸς ταῦτ', ἀλλὰ φράζε τ' ὄδων,
 Ὅπως τάχιτ' ἀφίξομαι εἰς ἀδὲ κέτω.
 Καὶ μήτε θερμύω, μήτ' ἄγαν ψυχρῶν φράσης.
 120 ΗΡ. Φέρε δὴ τὴν αὐτῶν σοι φράσω πρῶτῳ; τίνα;
 Μία μὲν γὰρ ἔστιν ἀπὸ κέλω καὶ θερμύω,
 Κρεμάσαντι σαυτόν. ΔΙΟΝ. Παῦε, πνιγηρῶν λέγεις.

ΗΡ.

vf. 96. Γόνιμον] Qui secundum habet ingenium, ingeniosus. In Epist. Artaxerxis ad Hippocratem: γόνιμον ἔχει ἔχω μοι ἀνδρῶν γόνιμον βελούσασθα.

vf. 97. Λάκοι] Vide Notata ad Plutum vf. 39.
 ,, vf. 99. Παρακεκινδυνωμένον] Synesius in Dione: ὅταν τι παρακεκινδυνωμένον καὶ νεανιῶν προσέγκληται. Cum didum aliquod audacius, & juvenill temeritati as sine protulerit. Longinus Cap. XXXII. εἰ δὲ παρακεκινδυνωμένον τι λέξω. Si verbo audaciori utendum est. Ex notis Kusteri.

vf. 100. Αἰθέρα] Hic versus occurrit & infra 314. Vid. Notam ad Thefm. vf. 278.

Ibid. Ἡ χροῖνε πόδα] Scholia: ἐξ Ἀλεξάνδρου Εὐριπίδου. Καὶ χροῖνε πρέβαινε πόδα. Ex Alexandra: (Euripidis). Et Temporis promote pedem. Sed apud locum est in Eurip. Bacchis vf. 886. κούπῃσι δὲ ποικίλως δαρὸν χροῖνε πόδα. Occulant autem (Dif) varie Diurnum temporis pedem. Ubi Barneius: Ita Horat. Cito pede labitur annus.

Et: Tacito pede praeterit actus. &c.

vf. 101. Φρένα μὲν] Alludit ad locum Euripidis in Hippolyto, ut & Scholiastes notavit, qui est vf. 611. ἢ γλῶσσαν ἠμάμοχ, ἢ δὲ φρὴν ἀνάμοχ. Quod apud Cicronem in Off. 3. vertitur: Juravit lingua, mentem injuratum gero. Vid. infra, ad vf. 1512. & ad Thefm. vf. 281.

vf. 104. Κόβαλλά γ' ἐστίν] Didymus apud Scholiasten: κατεσωμυμμένα, ἀπατητικά. Comicus in Equit. vf. 415. καὶ νῦν δὲ ἄλλα γ' ἐστὶ μὲν κόβαλα παιδὸς ὄν. ἐξηπάτων γὰρ τὲς μαγείρας.

vf. 105. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκόν γέν' ἔχεις] Scholiastes: καὶ τὰτα παρὰ τὸ ἐν Ἀνδρομάχῃ. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκόν γέν' ἔγω γὰρ ἀρέσω. Nempye putaret aliquis hunc versum occurre in Euripidis Andromacha, quem tamen ibi frustra quaeres. Dico itaque emendanda esse Scholia, ex Suida in Μὴ τ' ἐμὸν, hoc modo: καὶ τῆτο παρὰ τὸ ἐν Ἀνδρομάχῃ ἢ ἔτω. Μὴ τ' ἐμὸν οἶκόν γέν' ἔγω γὰρ ἀρέσω. Et

Germanum autem poëtam haud amplius invenias,
Quaeras licet, qui verbum generosum sonet.

HERC. Quomodo germanum? ΒΑCCH. Ita germanum, ut loquatur
Audacem sententiam quandam hujuscemodi:

100 Aethera Jovis aediculam, aut temporis pedem,
Aut, mentem quidem noluisse per sacra jurare,
Sed linguam pejerasse seorsim a mente.

HERC. Ergo tibi haec placent? ΒΑCCH. Plus utique quam infano modo.

HERC. Certe inepta sunt, vel te iudice.

105 ΒΑCCH. Ne tu meum habites animum; nam habes domum.

HERC. Atqui profus mala videntur esse.

ΒΑCCH. Doce me potius coenare, quam ista. ΧΑΝΘ. De me autem nulla mentio?

ΒΑCCH. Sed propter quae cum hoc ornatu

Veni, te imitatus, haec sunt: ut nempe mihi hospites

110 Tuos enarres, si mihi opus sit illis, quibus tu

Uusus es tunc cum ad Cerberum proficisceris,

Hos, inquam, indica mihi, & portus, & ubi panis venalis,

Item lupanaria, & loca ubi requiescere & divertere a via possim, fontes, vias,
Urbes, coenacula, cauponas, ubi

115 Cimices paucissimi. ΧΑΝΘ. De me autem nulla mentio?

HERC. Tunc etiam audebis ire miserrime?

ΒΑCCH. Nihil amplius de istis loquaris, sed de viis doce,

Quo pacto citissime ad inferos perveniam,

Et vide ut neque calidam nec nimis frigidam (*monstres*) dicas.

120 HERC. Age quamnam earum tibi primam dicam?

Una quidem est a scabello & recte,

Ut te ipsum suspendas. ΒΑCCH. Desine, nimis suffocatoriam dicis.

HERC.

Et istud secundum illud in *Andromache*: aut hoc sensu: Ne habita meam mentem; ego enim satagam. Nimirum est haec explicatio verborum Aristophanis, non autem versus Euripidis: & indicat Scholiastes haec verba aliter posse accipi, quam illa Euripidis in *Andromache*, ad quae alludat Comicus; quae autem sint illa verba, Scholiastes diligentem Euripidis lectorem non ignorare putabat, itaque nec adduxit: sed ego adducam, puto autem esse vl. 237. ὁ νόσος ὁ σὸς μοι μὴ ζυγοποιῶν, γόναυ' O mulier, nolim animum tuum mecum habitare. Id est: nolim ita sentire, ut tu. Si secundum haec verba, explicetur Comici locus hoc modo: Nolim te, sive tuum animum habitare in meo animo: id est: Nolim tuam sententiam fovere; id non satis conveniens est; nam sic Bacchus reprehenderet Herculem vituperantem Tragicos, quos tamen & ipse paullo ante vituperabat. hoc cum animadverteret Scholiastes, dicit: ἢ ἕτα' μὴ &c. Aut hoc modo: Ne regas, tanquam domum, mentem

meam, habes enim domum. ut jubeat eum alias res curare; nam se ad illa sufficere. Est & alius locus in *Andromache* vl. 581. πῶς; ἢ ἂν ἀμὲν οἶκον οἰκῆσαις μολῶν δούρ'; ἐχ' ἄλλοι σοὶ ἢ κατὰ Σπαρτῶν κρατῆν; Quomodo? an nostram domum reges huc veniens? annon est tibi satis imperare Spartanis? Et alius in *Iphigenia ad Aulidem* vl. 331. ἐχ' ἄλλοι; ἢ ἐμὲν οἶκόν οἶκον ἐν ἰσσομαί; Nonne haec sunt atrocitas; annon sinat regere meam domum. Et alius etiam in *Ejusdem* Bacchis vl. 331. οἶκός μ' ἐστ' ἡμῶν· μὴ θύραζε ἢ νόμον· habita nobiscum, non extra legem praescriptum.

vl. 107. Δειπνῶν με δίδρασκε] Quia Bacchus ἡμπεροῦ ἢ τίχνης, ut de eo dicit infra, vl. 323. at Herculi πολλὰν τρυφίαν tribuit in Avibus vl. 1690. Vid. supra ad vl. 62. & ad *Acharn.* vl. 60.

vl. 122. Πιτυροῦ] Qui se suspendunt, illi πιτυροῦν suffocantur. & aëstus dicitur πιτυροῦ· dixerat autem se nolle θέρμαν ἔδου· calidam, aestuosam viam.

- ΗΡ. Ἄμ' ἐστὶν ἀτραπὸς σύντομος τετειμημένη,
 ἢ ἄρα θυεῖας. ΔΙΟΝ. Ἄρα κἀνεῖον λέγεις;
 125 ΗΡ. Μάλιστά γε. ΔΙΟΝ. Ψυχρὰν γε καὶ δυσχέρμερον.
 Εὐθύς γὰρ ἀποπήγνυσι τὰντικλήμια.
 ΗΡ. Βέβλη ταχέϊαν καὶ χατάντη σοι φεάσω;
 ΔΙΟΝ. Νὴ τὸ Δί' ὡς ὄντ' ἐγὼ γε μὴ βαδισκοῦ.
 ΗΡ. Καθέρπυσον νιν ἐς Κερραμεικόν. ΔΙΟΝ. Κάτα τί;
 130 ΗΡ. Ἀναβάς ἔπι τὸ πύργον τὸ ὑψηλόν. ΔΙΟΝ. Τί δρῶ;
 ΗΡ. Ἀφιεμύλιον τὸ λαμπάδ' ἐντεύθει θεῶ,
 Κἀπειτ', ἐπειδὴν φῶσιν οἱ θεώμενοι
 ἔιναι, τόθ' εἶναι καὶ σὺ σαυτὸν. ΔΙΟΝ. Ποῖ; ΗΡ. Κάτα.
 ΔΙΟΝ. Ἄμ' ἀπολέσαιμι ἀν' ἐγκεφάλου θεῖω δύω.
 135 Οὐκ ἀν' βαδίσαιμι τὸ ὄδον ταύτιν. ΗΡ. Τί δαί;
 ΔΙΟΝ. Ἦνῶρ σὺ τότε κατῆλθες. ΗΡ. Ἄμ' ὁ πλῆθ' πολὺς.
 Εὐθύς γὰρ ἔπι λίμνῳ μεγάλῳ ἤξεις πάνυ
 ἄβυσσον. ΔΙΟΝ. Εἶτα πῶς γε περειαθήσομαι;
 ΗΡ. Ἐν πλοιαεῖω τινωσθαί σ' ἀνῆς γέρων
 140 Ναύτης ἀγέξῃ, δὴ ὄβολῶ μιθὸν λαβῶν.
 ΔΙΟΝ. Φεῦ, ὡς μέγα δύνασθον πανταχῶ τὰ δὴ ὄβολῶ.
 Πῶς ἠλθέτιν κἀκεῖσε; ΗΡ. Θησεὺς ἦγαγε.
 Μετὰ ταῦτ' ὄφεις καὶ θηεῖ ὄψῃ μυεῖα
 Δεινότατα. ΔΙΟΝ. Μὴ μ' ἐκπληθῆ, μηδὲ δειμάτῃ.
 145 Οὐ γὰρ μ' ἀποτρέφεις. ΗΡ. Εἶτα βόρβορον πολὺν,
 Καὶ σκῶρ ἀεὶ νῶν· ἐν δὲ τῷ κειμήλιε,
 Εἴ περ ἔξονοις τις ἠδίκησε πρόποτε,
 ἢ παιδὰ κινῶν ταργύριον ὑφείλετο,
 ἢ μητέρ' ἠλοίησεν, ἢ πατρός γνάθον
 150 Ἐπάταξεν, ἢ πρόγονοι ὄγκον ἄμωσεν,
 ἢ Μορσίμω τις ῥῆσιν ἐξεγράφατο.
 ΔΙΟΝ. Νὴ τὸς θεὸς ἐχρῆν γε πρὸς τῷτοισι, καὶ εἰ
 Τινὸς πυρρίχλιον τίς ἔμαθε τὸ Κινησίον.
 ΗΡ. Ἐντεύθει αὐλῶν τίς σε φείσει πιονῶν,
 155 Ὅψῃ τε φῶς κέλιτον, ὡσαύτ' εἰθάδε,

Κα

v. 125. Ψυχρὰν] Nec frigidam viam sibi ostendi volebat v. 119.

v. 131. λαμπάδα] Nempe cum decurrat cum lampade.

v. 133. Τὸ εἶναι καὶ σὺ σαυτὸν] Infinit. pro imperat. ut in Nubibus v. 1079. εἴτ' εἰς τὸν Δί' ἐπαγεργαίειν. hic in Ranis v. 170. τότε μ' ἀγαίειν. & alibi saepe. Potest subintelligi μὲνισσο, aut quandoque δαί, aut alia verba explendo sensui apta.

v. 134. Θρίω] Quia cerebrum hominis habet membranas foliis ficuum, quae θρίαι dicuntur, similes: aut alludit ad illud cibi genus quod paratur ex cerebro animalium quorundam foliis ficuum involuto. ex Scholiaste.

v. 140. δὴ ὄβολῶ] Intelligit Charontis naulum, & alludit ad mercedem iudiciariam. Schol.

v. 142. Θησεύς] Hunc ad inferos descendisse cum Pirithoo ad rapiendam Proserpinam notum est.

v. 147.

- HERC. Sed est via compendiosa & trita,
Illa per mortarium. BACCH. Num cicutam dicis?
- 125 HERC. Maxime. BACCH. Frigidam illam quidem & algidam;
Statim enim gelaſcere facit tibias.
HERC. Visne celerem & declivem tibi dicam?
BACCH. Sane profecto, praecipue cum non ſim nimis expeditus viator.
HERC. Perrepta igitur in Ceramicum. BACCH. Quid tum?
- 130 HERC. Ubi turrim illam excelsam inſcenderis. BACCH. Quid faciam?
HERC. Illam lampadem ſpecta dum mittitur,
Deinde, quando dicent ſpectatores
Ut mittant *facem*, tunc & tu mitte teipſum. BACCH. Quorſum? HERC. Deorſum.
BACCH. Sed perderem cerebri membranas duas.
- 135 Nolim hanc viam ire. HERC. Quid igitur?
BACCH. Illam, quam tu iviſti tunc. HERC. Sed longa eſt navigatio.
Primo enim venies ad paludem maximam
Et profundiffimam. BACCH. Deinde illam quomodo transmittam?
HERC. In navicula tantilla ſenex aliquis
- 140 Navita te transportabit, mercede accepta duobus obolis.
BACCH. Heu quantum ubique valent duo illi oboli!
Quomodo pervenerunt illuc etiam? HERC. Theſeus perduxit.
Poſt haec angues & feras videbis innumeras
Horrendas. BACCH. Ne me terrefacias neu pavorem incutias;
- 145 Non enim me deduces *deterrebis*. HERC. Deinde coenum *videbis*.
Et ſtercus, quod ſemper natat; in iſto autem jacentes,
Sicubi aliquis aut hospitem injuria affecit aliquando,
Aut puero, quem ſubagitabat, pecuniam ſurripuit,
Aut matrem verberavit, aut patri maxillam
- 150 Percuſſit, aut pejeravit,
Aut ſententiam aliquam Morſimi tranſcripſit.
BACCH. Oportebat utique, ita me Dii ament, inſuper *ibi jacere* ſi
Quis Pyrrichen Cineſiae didicit.
HERC. Hinc jam tibiſtarum quidam flatus te cinget,
- 155 Videbisque lumen pulcherrimum, ſicut hic,

Et

vf. 147. Εἴτε ζῆλον ἢ τι δεινότερον] Repetendum ex antecedentibus εἴτε *videbis*. Aeschylus in Eumenidibus de inferis etiam, vf. 269. εἴτε δὲ δὲ δὲ, ἢ τι ἄλλο ἢ ἄλλο βροτῶν, ἢ ζῆλον ἢ τι δεινότερον, ἢ τοιαύτα φῶς, ἢ γοῖβ' ἢ ἄλλο τ' ἄλλο ἢ ἄλλο. *Ibi videbis, si quis mortaliū injuria aliquem affecit, ſive in Deum ſive in hospitem aliquem impie agens, aut in charos parentes, unum quemque ſerentem poenas facinori pares.*

vf. 151. Μορσίμην ποίησιν] Malos Poetas etiam volutari in illo luto dicit. Illi autem forent peſſimi-poetae, qui ex Morſimo Poeta ſutili, ſententias deſcriberent. In Equitibus aliquis ſibi quaſi magnum malum imprecaus, dicit vf. 400. δεινότερον ποιοῦσιν Μορσίμην ποίησιν.

vf. 151. Κινεσία] Cineſias dithyrambicus Poeta. Vid. infra ad vf. 1485.

Et myrteta, & beatum coetum saltantium
Virorum & foeminarum, & crebros manuum plausus.

BACCH. Isti vero quinam sunt? HERC. Initiati.

XANTH. Itaque profecto ego asinus sum vehens mysteria.

160 Sed non diu tenebo ista.

HERC. Qui tibi indicabunt omnia, quibus opus tibi fuerit.

Isti enim in proximo in ipsa via

Ad ostium Plutonis habitant.

Sed multum vale, mi frater. BACCH. Tu quoque

165 Vale. At tu haec stragula rursus accipe.

XANTH. Priusquam deposuerim etiam? BACCH. Et quidem cito admodum.

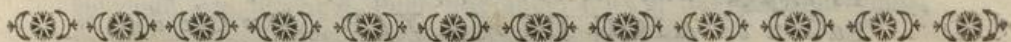
XANTH. Haudquaquam, obsecro, sed conduc aliquem mercede

Ex illis, qui mortui efferuntur, qui propterea venit, ut illuc proficiscatur.

170 BACCH. Si vero non invenero aliquem? XANTH. Tunc ego ut feram.

BACCH. Bene dicis.

Etenim efferunt quidam hucce mortuum.

SCENA TERTIA.

BACCHUS, XANTHIAS, MORTUUS.

BACCH. Heus tu, equidem tibi dico, tibi inquam mortuo.

Vis ne tu homo reculas quasdam ad inferos ferre?

MORT. Quantae sunt? BACCH. Istae. MORT. Duas drachmas mercedem pendesne?

175 BACCH. Non profecto, sed minus. MORT. Vos, bajulatores, pergite.

BACCH. Expecta, ô bone, si possim tecum mercede pacisci.

MORT. Nisi duas drachmas deposueris, ne loquaris.

BACCH. Accipe novem obolos. MORT. Reviviscam potius.

XANTH. Quam superbus est execrabilis iste? annon plorabit?

180 Ego ibo. BACCH. Probus es & fortis.

Pergamus ad navem.

vf. 170. 'Εάν δὲ μὴ ἴσῃ] Pro εἰάν δὲ μὴ ἴσῃ.
Ibid. τότε με ἀγῶν] Subintellige ἀνάγκη, aut χρεὶς, aut κίλευς, aut simile. Infra, vf. 914. εἰνάς με ἢ σῶν ἀξίον μυσθίον.

vf. 178. 'Αγαθὸν πάλιν] Cum viventes dicant: emo-

riar, dispaream, si velint sibi maximum malum impre-
cari; ille mortuus contra, quasi maximum malum sibi
imprecans dicit: Reviviscam denovo.

vf. 180. Χρηστὸς εἰ καὶ γεννάδας] Infra, vf. 658. ἄκ
ἴσθ' ἕως οὐκ εἰ σὺ γεννάδας ἀνέγ.

SCENA